

Аліна Сніжана Степанівна,
аспірант 2-го року навчання кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Омельчук О.С.

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ ВІДПОВІДНО ДО СПЕЦИФІКИ ЇХ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ

З огляду на зростання популярності криптовалют зростає необхідність в застосуванні до них традиційних суспільних інститутів. Актуальним постає питання включення криптовалютних цінностей до спадкової маси у випадку смерті власника криптовалютного активу. Особливості їх спадкування зумовлені відмінностями криптоактивів від інших традиційних об'єктів спадкування. Під об'єктами спадкування розуміються цивільні права й обов'язки спадкодавця, існування яких не припиняється смертю певної фізичної особи, а отже вони можуть переходити у спадщину (ст. 1218 ЦК) [3].

Для визначення особливостей порядку спадкування криптовалютних активів необхідно сформулювати ключові ознаки криптовалют, що можуть впливати на правовий режим їх спадкування.

Серед ознак, що властиві криптовалютам, називають такі:

- пірінгова архітектура системи рівноцінних клієнтських програм, які в свою чергу є складовою глобальної криптовалютної мережі, що працює безперервно та автоматично;
- майнінговий спосіб отримання на електронних платформах за допомогою спеціальної програми кодування (хешування), що унеможливорює підробку криптовалют;
- блокчейновий, публічний характер трансакцій та їх незворотний характер завдяки криптографічному характеру існування; захист електронними підписами користувачів – учасників мережі, які видобувають криптовалюту або проводять з нею будь-які операції;
- анонімне володіння та використання (система дозволяє відстежити шлях суми від одного гаманця до іншого, але майже не дозволяє встановити особистість користувачів);
- кон'юнктурний характер визначення ринкової вартості валюти [1, с. 54-55].

Р. Туркін виділяє три властивості криптовалют, що повинні зумовлювати правовий режим їх спадкування: відсутність матеріального вираження; децентралізований характер емісії; часткова анонімність [2, с. 46]. Загалом погоджуючись з твердженням, вважаємо за необхідне додати до даного переліку такі: безособовість володіння (втрата доступу передбачає безповоротну втрату активу) та вільне розпорядження (активи доступні

кожному, хто має ключ); відсутність провайдера – суб'єкта, що здійснює зберігання та має інформацію щодо активу (окрім, активів, що зберігаються на біржах); відсутність можливості зовнішнього управління (поділити між спадкоємцями, виконати заповідальне розпорядження за рахунок даних активів).

Отже, більшість переваг криптовалют для їх володільця є перепонами для можливості їх спадкування згідно процедур, передбачених вітчизняним законодавством. Одностайності у визначенні місця криптовалют в цивільному обороті бракує, однак можна констатувати те, що криптовалютні активи мають реальну економічну цінність, вже зараз виступають об'єктами суспільних відносин, а отже мають мати відповідний рівень правового регулювання.

Література:

1. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалюти на ринку платежів: нові можливості для національних економік // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. – Вип. 3. – С. 50-60.
2. Туркин Р.Э. Наследование криптовалют в свете их особых свойств // Юридическая неделя на Урале: материалы IX Международного форума (02–07 октября 2017 года) / сост. Л. Н. Берг. Екатеринбург: Издательский дом Уральского государственного юридического университета, 2017. – С. 46-49.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.